

SZÉKELY-UDVARHELY

UDVARHELYVÁRMEGYE JOGÜGYI, KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI LAPJA

AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 10 K. Félévre 5 K. Negyed-
évre 2 K 50 f. Külföldre egész évre 15 korona. Községeknek,
papok-, gazdasági egyleti tagok- és közs. elöljáróknak egész évre
8 K. Tanítóknak, közs. és körjegyzőknek 7 K. — Egy példány
ára 10 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

BETEGH PÁL.

Főmunkatárs: **FÜLEI SZ. LAJOS.**

HIRDETÉSI DIJAK: Hivatalos hirdetések 100 szóig minden
szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □ cm.-ként 6 fillér.
többszöri közlésnél 4 fillérért közöltetnek. Nyílt-tér sora 1 K. Hir-
detés és nyílt-tér díja előre fizetendő. — Megjelen hetenkint
kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomtató és könyvkötő üzlete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések
M. kir. postatakarék és Clearing számla 10,489. sz. — és hirdetések intézendők. — Kéziratok vissza nem adatnak. — M. kir. postatakarék és Clearing számla 10,489. sz.

A KIRÁLY ADOMÁNYA.

„Dicsőségesen uralkodó I. Ferencz József királyunk ő Felsége,
hogy mennyire érdekli székely nemzeti hagyományaink iránt,
fényesen bebizonyította azon atyai jóságával is, hogy a létesítendő
agyagfalvi Székely emlékre magánpénztárából 1000 koronát kegyes-
kedett adományozni.”

A „Székely-Udvarhely” utján ez a röpke hír szállott szerteszét az országban.

Királyunk áldott szívéből az adomány egy ragyogó napsugarat visz a felleges Hargita felé.

A székelység régóta panaszos szavai között lelkes öröm hangja csendül meg...

Felséges Urunk, királyunk! Szegények, elhagyottak vagyunk, de elpusztulni nem akarunk. Közgazdasági dolgaink, törekvéseink
mellett, életfeltételeink közé sorozzuk azt is, hogy az ősök hagyományaitól el ne szakadjunk.

Sok zivataros század hullámverése hányt-vetett. Világhódító birodalmak, virágzó nemzetek tűntek el, de mi megmaradtunk
a székely bércek közt, mert hivatásunkat felismertük... Azt valljuk ma is: addig élünk, a míg ezt a nemzetfenntartó, erősítő
missziókat a magyar haza és a királyi trón javára betöltjük.

Éppen ezért nemzeti életünk, régi dicsőségünk láncszemeit keressük, amikor a történelmi jelentőségű helyeket emlékek
által akarjuk összekötni a jövővel, hogy erőt, kitartást, lelkesedést merítsünk ősünk lelkéből, kik e drága hazának és nyugat
műveltségének védelmében annyi vért áldozának itt. Európa keletén...

Az agyagfalvi Székely-emlék ügyében munkálkodó bizottság székely őszinteséggel, minden skrupulozitás nélkül fordult bölcs
és igazságos királyához, kinek nemes, legális érzeke, alkotmány szeretete nem ismer ellentéteket a dinastia és a nemzet igaz
aspirációi közt.

Felséged, a legalkotmányosabb Habsburg, nagy történelmi eseményekben is az élet oly sok tragikai fejleményeiben fölmagasztosult
lelkének bontotta ki békítő szárnyát és teríti palástját a multak keserveire...

Mi pedig a bemohosodott sirokon virágokat ápolunk, koszorút kötünk... A pihenő hősök, míg éltek, azt tették, mit
meggyőződésük parancsolt: önfeláldozással szolgálták a hazát. Gonosz szív kell ahoz, hogy kegyeletünket úgy tüntessék fel, mint a
mely ellentétben áll a király iránti loyaltással. Ez a két érzés nagyon megfér egymással. Így érezett Felséged is, a mikor a koronázási
ajándékot az 1848—49-es már elaggott öreg honvédeknek adta és a mikor a fővárosban szobrokat emelt a magyar szabadság
hőseinek...

Felséges Urunk! Katona-nép voltunk, határőrségi szolgálatokat teljesítettünk századokon keresztül. Megtaposott uton haladunk
ma is, amikor a régi székely hadak erényeit, a hazaszeretetet, jogérzék, vitézség erényeit ültetjük gyermekeink szívébe. Így volt és lesz
a mi öröklött loyaltásunk Felséged legszebb, legerősebb gárdája s mi boldogok, büszkék vagyunk, hogy nemzeti dicsőségünk glóriájában
ragyog a királyság eszméje, melyet Felséged fejedelmi erényeivel oly magasztosan, világszerte tisztelten képvisel.

Ezért csüngünk lelkes odaadással Felséged fölkezt személyén. Ez a lelkes odaadás — mint II. Vilmos császár Budavarában
kifejezte — még ma is úgy lángol Árpád fiainak szívében, mint akkor, midőn Felséged dicső őse felé azt kiáltották: *Moriamur
pro rege nostro!*

Felséged az agyagfalvi Székely-emléknek nagy történelmi jelentőségét emelte, a mikor törekvéseinket, kegyeletes munkánkat figyelemre
méltatni, adományával elősegíteni kegyeskedett.

Fogadja Felséged legmélyebb hódolatunkat, legélénkebben érzett halánkat, határtalan örömünket! Adja Isten, hogy a
gazdasági és kulturai eszközök által megerősödött székelység mindenkor büszkesége, védelmezője legyen szeretett hazánknak és
Felséged trónjának. — — — — —

Most már hisszük és valljuk, hogy a székelység közös kincse, nagy történelmi emléke állni fog a székelyek Rákosmezején.
A király is akarja!

Fülei Sz. Lajos.

Iparügyek. A kereskedelmi miniszter legutóbb két elvi jelentőségű határozatot hozott, mindkettőt egy-egy felmerült esetből kifolyólag. Az egyik a fényképész-ipar körébe vág és arról szól, hogy az a fényképész, aki kizárólag az általa kibocsátandó albumok számára készít felvételeket rendes üzlet-helyén kívül, ezért külön iparigazolványt váltani nem köteles. — A másik a használt ékszerekkel való kereskedésről intézkedik, kimondván, hogy a kereskedelemnek ez a faja nem utalható a zsidó-árus-ipar körébe főképpen azért, mert azok a közegészségi szempontok, melyek szükségessé teszik, hogy az egyéb ócska holmival kereskedő egyének rendőri ellenőrzés alatt álljanak, a használt ékszereknél nem fordulnak elő.

A Karagyorgyevicsek

és Obrenovicsok.

(3. folytatás és vége.)

Az öreg Obrenovics Milos 1859. február 6-án fiával Mihályval együtt érkezett Belgrádba; a nép nagy örömmel fogadta, a belgrádi várban tanyázó török őrök szintén diszlövésekkel üdvözölték. A fejedelem néhány nap múlva külön kiáltványban tudatta népével megérkezését. »Szeretett testvéreim — így szólott hozzájuk — Milos, az öreg goszpodár ismét közöttetek van, ki örömkönnnyekkel üdvözli azon országot, melyet egykor a ti segítségetekkel annyi véres harcban felszabadított. Mintha jelezni akarta volna már ezzel is, hogy a felszabadítás, a szerb népnek a török protektorátusság alól való függetlenítése lesz uralkodásának most is főelve. Milos, mivel a kor eszméitől nem volt elmaradva, valóban mindjárt uralkodása elején megkezdte ezen munkáját, melyben a szkupesina is segítségére volt. 1860-ban már készen állott az alkotmány módosítására vonatkozó javaslat, melynek értelmében oly alkotmány létesítették, mely a fejedelem által önállóan vezetendő belbiztosítást az országnak a nemzet által legjobban ismert szükségletei szerint akadályozza, ami más szóval Szerbia függetlenségét s azt jelentette, hogy új alkotmány is szükséges, melynek létesítése az előzőkből kifolyólag a néptől függ. Mindezek megvalósítása azonban nemcsak a török portánál, hanem az európai nagyhatalmaknál is nehézségekbe ütközött, de Milos energiája a megvalósulás stádiumába vitte volna az 1868-iki javaslatot, ha ugyanazon év szeptember 26-án meg nem hal.

A trónörökösödés ügye ideiglenesen rendezve lévén, fia Mihály követte a fejedelemségben, kivel egyttal új korszak állott be Szerbia történetében. Nemcsak biztosította családja trónörökösödési jogát, azáltal, hogy magát öröklő

szerb fejedelemnek proklamálta, hanem keresztülvitte azt, hogy Szerbiából a török egészen kiszorult, amiről atyja csak ábrándozni mert; őszinte köszönetet mondhatott ezért 1867-ben a szkupesina a fejedelemnek, ki nekik bejelentette, hogy: »a Száva- és Duna-parti várak kezünkben vannak és Szerbia szabadsága meg belső függetlensége való igazsággá váltak.« »A fia tehát — mondja a szkupesina hálafelelőre — méltóan fejezte be azt a művet, melyet atyja dicsőséggel kezdett. Örök dicsőség övezze annak nagy nevét, ki azt megkezdte s a nemzet közhálája legyen a viszhang annak nevére, ki azt befejezte.« — »Sajátságos iróniaja volt a sorsnak, hogy ennek a most és méltán ünnepeit fejedelemnek alig néhány hónap múlva erőszakos halál lett a vége. Mihály tudta, hogy családja ellenségei nem pihennek s hogy azok mindent elkövetnek az ő megbuktatására; csak hogy ő irtóztott minden erőszakoskodástól és vérengzéstől, de különben is bizott azon tiszteletnyilvánulásokban is, melyekkel őt, a fejedelem érdemeit méltányló népe elhalmozta. De ez volt szerencsétlensége. 1868. június 10-én épen a Topcsider mellett lévő erdőben, az u. n. szarvasligetben sétált jegyesével és annak anyjával majd minden udvari kíséret nélkül, midőn velük négy férfi találkozott, kik a fejedelemet üdvözölve, látszólag tiszteletteljesen félreléptek utjokból; de a másik pillanatban forgópisztolyaikkal a fejedelemre lőttek, ki azonnal halva rogyott össze.

Utóda Milán lett, a szerencsétlen véget ért Sándor atyja, kinek uralkodása csak a közel multban zajlott le s így azok az átalakulások, melyek alatt a fejedelemségből királyság lett a megfelelő alkotmányjogi változásokkal — ismereteseink előttünk.

Dr. Lukinich Imre.

A székely nép anyagi romlásának indító okai.

(3. folyt.)

— Közli: lengyelülvi báró Orbán Ottó. —

Ha most széttekintünk a székely nép között és a közelmúltat összehasonlítjuk a jelenel, a két időszak között óriási különbséget fogunk találni. — Legelőinkről hiányoznak az ökörsordák, sőt még a legelők sem léteznek, mert azokat az erdőtürvénynek minden átmeneti korszak mellőzésével történt alkalmazása eltűntette. A ménese sorokat elnyelte a föld s azoknak hire-helye sincsen meg ma. Ahol még található is ugar-határ, ott sem gyönyörködünk a szebbnél-szebb tehének hosszú sorában, hanem azok helyett kevés számú, gyenge, silány tehene-

ket és fejős kecskéket s bival-borjukat látunk esténként a faluba bebotorkálni.

A községek határain elvéve látunk egy-egy esztenát kevés, gyenge minőségű juhletszámmal. A patakok mentét és vizenyős helyeket nem zavarják fel a sertécsordák, mert azok létszáma a nép kezében annyira lepadt, hogy a székely népnek a zsiradék-szükségletét sem képes fedezni, tehát annál kevésbé nyújt jövedelmi forrást.

Azok a székely gazdák, a kik magok, vagy elődeik régebbi időben három ekével, hat szép fiatal ökörrrel szántottak, most két gyenge tehénnel, egy ekével szántanak s kétségbeesetten cságnak és hógatnak a barázdába. A kik pedig jó négy ökörrrel, két ekével szántottak, most két rossz lóval, egy ekével zúgnak. A két erős ökrös, a ki ezelőtt egy ekével vigan szántott, most egyik két gyenge bivalborjut két kötéllel a vállára fogva húzza a barázdában, a másik pedig a barázdában az ekét két karján tartva emelgeti és úgy turja a földet.

Most, ha a székely embernek azt mondják, hogy tehénnel, lóval és bivalal is lehet szántani, legkevésbé sem csodálkozik, hanem a helyett saját nyomorúságán töpreng, mert az ekéje után most nem dől ki a földből recsegve-ropogva a gyom és gyökér, mivel marha-allománya lepadt; trágyája kevés gyűl; a földet nem bírja kellőleg feljavítani; a gyenge szántás mellett a sovány föld alig terem valamit.

Most ha végig megyünk a székely községeken, a csűröskertekben nagyon ritkán látunk még frissen rakott asztagot is, nem hogy egyik évről a másikra maradna csépletlenül. A gyenge termés kényelmesen elfér az odrokból, sőt még az asztag lábak is kihothadtak a földből és eldűledtek, mert azokra most nincsen szüksége a székely gazdáknak annál is inkább, mivel azok tulnyomó része asztagját a heti piacra tartja s oda megyen gabonáért minden héten; hóna alatt zsákokat tartva, szomorúan czammog a városban, hogy házi szükségletére egyszerre bár annyi gabonát vásároljon, a mennyit maga a hátán megörölve haza bír vinni.

Az egyes faluk határain mostanában nem villog a pásztortűz; furulyaszó nem hangzik, mert elvéve is alig akadunk egy-egy csekély számból álló juhnyájra falunként.

A székely gazdáknak nagyrésze fejős tehenek helyett kecskéket tart, borjuk helyett kecskefiókat szorongat ölében s azokkal a nyomorúság miatt úgy házal végig város-szerte a hajdan büszke és önérzetes szikulus. Lovat már nagyon kevés mértékben tenyészt, mert kipusztult kezéből az ahhoz szükséges loanyag. A bivalat most nagyon is ismeri és igás állatnak a bivalborjut drága pénzen veszi a távolabbi szász vidéken s helyenként maga a székely nép is tenyészt.

(Folyt. köv.)

A „SZÉKELY-UDVARHELY” TÁRGYÁJA.

A SZINMŰ.

Henry de Forge,

A Székely-Udvarhely számára francziából:

Ferencz Tivadar.

— Szegény barátom, te tehát soha sem fogsz sikert aratni!

Dubrauil Mártha mondotta ezeket a szavakat férjének, tréfásan ugyan, de nem minden guny nélkül.

Péter lehorgaszott fejével — anélkül, hogy felelt volna — idegesen széttepte a teleirt papírlapot, a melyet ujjai között tartott.

Ez talán huszadszor volt, hogy felesége ilyen boszantó megjegyzést tett és még rosszabb volt az, hogy ő érezte ennek a keserű szemrehányásnak igaz voltát.

Igen, ő képtelen volt alkotni oly művet, a melylyel tulszárnyalta volna a többieket. Meg kellett barátkoznia azzal a gondolattal, hogy csak utánozni tud, a mit mások nálánál jobban alkotnak.

Ámbár első műve — egy regény — csak úgy jelenhetett meg a könyvpiacon, hogy maga fizette meg kiadásának a költségét, mégis megjelenésekor, a legjobb reménytől eltelve, öröm és becsvágy dagasztotta kebelét.

Barátjai magasztalták képességét — de fájdalom — azok, a kik csodálták, anyja, nővére, ösmerősei és a többiek, a kik szerették — szeretők elnevezésével olvasták művét.

Egyedül csak Mártha, az ő neje volt az, a ki ridegen, keserű megvetéssel és gunyolódva mondotta meg neki az igazat.

Számtalanszor hozzáfogott valami munkához, majd egy érzelmes regényhez, majd pedig egy

megrendítő drámához, mindig a legnagyobb gondal dolgozva. De mindannyiszor széttepte a lapokat, mert azt gondolta, hogy mindaz, a mit irt, az csak ostobaság és hogy legjobb azt tűzbe dobni.

Nem volt mit felelni Mártának, rettenetesen szenvedett, különösen mikor visszaemlékezett vőlegény korának boldog, de gyorsan elmúlt napjaira. A sétákra, a melyet fiatal nejevel tett a virágzó almafákban álló fasorban, az ígéretekre, a csókokra...

Ugy rémlett most neki, mintha a feleségének tett ígérte — három év alatt, a mióta megöszült — be nem váltotta volna. Neje boldogította elragadó szépségével és fiatalságával; neki pedig tehetségével, megvalósított álmaival, sőt talán egy vagyonnal kellett volna azt viszonzni.

De Dubreuil asszony lassan-lassan kiábrándult: a szép tervek, melyekkel vőlegénye kecsgett, megvalósíthatlanoknak bizonyultak és meg kellett elégednie a hétköznapi élet prózájával.

— Annál rosszabb edesem — mondá Péter, majd vigasztaljuk egymást szerelmünkkel...

A szegény ember emlékezetében megújultak a házasságát megelőző napok és a rákövetkező mézes hetek, a mikor neje olyan vidám volt, mint egy csicseregő kismadár.

Nem törődve a sokaság tapsával és a pillanatnyi dicsőséggel, csak azért aggódott, vajjon mindig fogja-e őt szeretni Mártha ugyanazon szenvedéllyel? De ennek mosolyától csakhamar kiábrándult.

— Tudod Péter, hogy az ember nemcsak szerelemmel él. Ez nagyon helyén van a regényekben, a melyeket irsz, vagy jobban mondva, a melyeket fogsz írni.

De időközben Péter lelkében valami változás történt, a mit egyelőre eltitkolt; csak annyit mondott nejeinek:

— Neked szórakoznod kell Mártha, ez magától értetődik, különben majd erről is gondoskodni fogok.

II.

Ettől a pillanattól kezdve életük már nem volt oly barátságos és kellemes, este a kandallónál sem csevegtek oly sokáig, mint azelőtt és tűnőfélben volt a szerelem édes emléke.

Mártha szerette a társaságot. Férje a színházba, bálba és más mulató helyre vezette nejét.

Tavaszzsal gyakran megjelentek a lóversenyen, nyáron pedig felkerestek valami tengeri fürdőt.

Péter, a ki többet költekezett, mint a menyit keresett, adósságba verte magát, hogy újabb kiadásait fedezhesse.

— Menjünk uram, ön valóban szeretetre méltó férj — mondá neki neje mosolyogva.

Őt boldogította feleségének ez a már most oly ritkán nyilvánuló mosolya.

Nejét mindenhol csodálták, körülrajongták, különben ő maga legjobban tudta, hogy elbájoló és látható örömmel élvezte hódításait.

Tudakozódni kezdtek személyisége iránt; ez neje a kis „izének”, a semmitmondó hirlapírónak, a ki nem tudott zöld ágra vergődni és most diadalmaskodik — feleségével.

Nemsokára nagy befolyásu emberek érdeklődni kezdtek felesége iránt és így ennek neve egyszerre az ujságokban is megjelent és egy előkelő sportman — egy valóságos gróf — elragadtatással beszélt Mártáról.

Mártha erre kacagott, mint egy kis leány.

— Ne törődjél vele — mondá férjének. Ez az ember mulattat udvarlásával. Tudod, hogy tisztességes asszony vagyok: szükségem van egy kis szórakozásra.

(Vége köv.)

Szemle. Óráról-órára addig változott a helyzet, míg végre végleges kialakuláshoz ért. Khuen-Héderváry Károly gróf, horvát bánnak — mint mult számunkban már említettük — sikerült a függetlenségekkel kiegyezni, miután azt a nyilatkozatot tette az obstruáló ellenzéknek, hogy Kossuth Ferencz ajánlatait teljesen elfogadja. Tehát lemond a taraczkok szolgálatára szükséges legénységről, valamint az előlegesen megadandó ujonczokról. A béke helyre van állítva és meg van teremve az erre nézve legfontosabb két előfeltétel: a szabadelvűpárt egyesülése és a magyar országgyűlés munkaképessége. Khuen-Héderváry gróf csütörtökön Bécsbe utazott s számot adott a Felsőháznak az eddigi eljárásairól és előadta fáradozásainak eredményeit. A felsőházi Khuen grófot nyomban megbízta a kabinet alakításával, melynek tagjai — jól értesült forrásunk és a napilapok szerint is — Khuen-Héderváry Károly gróf (miniszterelnök és belügy), Lukács László (pénzügy), Kolozsváry Dezső (honvédelem), — — — — — (király személye körüli), Darányi Ignác (földmívelés), Wlassics Gyula (közoktatás), Plósz Sándor (igazságügy) és Cseh Ervin (horvát miniszter) lesznek. Fehérváry honvédelmi miniszter visszavonhatatlanul lemondott. Az új miniszterium valószínűleg ma teszi le az esküt és kedden bemutatkozik a képviselőházban.

Tan- és nevelésügy.

Tudnivalók

a marosvásárhelyi m. kir. állami ipari szakiskoláról az 1903-94. tanévre.

I. Fa- és fémipari szak.

1. A marosvásárhelyi m. kir. állami fa- és fémipari szakiskola célja általában négy évi tanidő alatt szakképzett iparossegédek nevelni, minél fogva felkardolja különösen azon elméleti és gyakorlati ismereteket, melyek az épület s butor-asztalosok, valamint a lakatosság és géplakatos-ság iparszerű üzésére szükségesek. Minthogy a négy évi tanidő alatt a tanulók nemcsak elméletileg, hanem gyakorlatilag is az intézet saját műhelyeiben saját tanárai és művezetői által kiképeztetnek, a szakiskolát végzett iparos ifjú jogosított munkakönyvet váltani és a megfelelő képesítéshez kötött iparágban működni.

2. Rendes tanuló lehet, ki valamely közép vagy polgári iskola 2. osztályát vagy 6 elemi osztályt sikerrel végzett, 12-ik életévét betöltötte s kifejlett, ép testalkatú. A kellő elméleti előképzettség hiánya sikeres felvételi vizsgával pótolható, valamint kivételesen a tanoncziskola 3. osztályát jó sikerrel végzett tanuló is felvétetik.

Tekintettel a felveendő tanulók korlátolt számára, a felvétel előjegyzés, illetve jelentkezés alapján történik. A jelentkezést augusztus 15-ig a szakiskola igazgatóságához a következő okmányok bemutatásával kell megtenni:

- a) születési bizonyítvány (keresztlevél);
- b) utolsó iskolai bizonyítvány;
- c) orvosi bizonyítvány az ép, egészséges testalkatról;

d) újraképzési bizonyítvány;

e) szülői vagy gyámi nyilatkozat az iránt, hogy a tanuló mely szakra kívánja magát képeztetni és kötelező kijelentése annak, hogy az illető a teljes négy évfolyamot bevégezni kész.

A felvételtől értesítés küldetik.

3. A tanév szeptemberben kezdődik és az elméleti tanítás júniusban, a gyakorlati pedig júliusban végződik. Augusztus hónap szünet van.

A felvett tanulók beiratkozás végett szeptember 1-3 napjain megjelenni tartoznak.

4. A rendes tanulók tandíjat nem fizetnek, de teljes ellátás és iskolai szerek beszerzéséről a szülők gondoskodnak. Ellenben minden tanuló köteles egyszersmindenkorra 6 K műhelybiztosítékot letenni, mely alól felmentés nem adatik.

5. A fa- és fémipari szak második osztályát jelesen végző tanulók, ha korakadály nincs, az állami felső ipariskola megfelelő szakosztályának első osztályába fentartás nélkül fellephetnek.

A szakiskolában bennlakás nincsen, azonban a rendes és jó előmenetelt tanúsító tanulók részére a II-ik tanfolyamtól kezdve ösztöndíjak állanak rendelkezésre.

(Folyt. köv.)

Tananyag-beosztás. A vallás- és közoktatásügyi miniszter ur által kiadott új Utasítás értelmében évenként szerkesztendő és a k. tanfelügyelőséghez legkésőbb minden év június hó végéig beterjesztendő a tananyag beosztáshoz szükséges nyomtatott űrlapok — napontai beosztással az összes osztályok számára minden tantárgyhoz havonta egy iven — kaphatók a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatalában (Betegh Pál könyvkereskedése) Székelyudvarhelyt.

Különfélék.

— **M. t. olvasóinkhoz** most, a folyó évi második negyed végén azt a tiszteletteljes kérelmet intézzük, hogy lejárt előfizetésüket megújítani és esetleges hátralékaikat mielőbb kiegyenlíteni kegyeskedjenek, hogy nem kiesnyilendő feladatainknak mi is pontosan megfelelhessünk. A „Székely-Udvarhely” hetenként kétszer csütörtökön és vasárnap, tehát minden héten kétszer karolja föl a székely anyaváros és vármegye közügyeit. Nem riadva vissza semmi áldozattól: híven, lelkiismeretesen és pártatlanul szolgálja a székely érdekeket. Az a pár korona előfizetési díj, mely egyeseknek amúgy sem lehet sok — bőven visszatérül azáltal, hogy legjobb tehetségünk szerint, mindig oly közleményeket kívánunk hozni, melyek lapunk hivatáskörébe tartoznak s a közérdeket előmozdítani hivatottak. A székelység ügyeivel állandóan foglalkozunk, mert hiszen székely népünk előhaladása, boldogulása nemcsak székelyföldi, hanem elsőrendű magyar nemzeti érdek is. Legyen szabad tehát m. t. olvasóink és önzetlenül támogató munkatársaink eddig tapasztalt nagybecsű pártfogását továbbra is kérnünk, hogy elvállalt kötelezettségeinknek — lehetőleg — még fokozottabb mértékben megfelelhessünk. A „Székely-Udvarhely” előfizetési ára lapunk homlokán olvasható. Az előfizetések postadíjmentes beküldésére a 10489. sz. m. kir. postatakarékpénztári befizetési lap használható. — Nyáron az egész fűrdőúrad alatt előfizetőink ohajtására a „Székely-Udvarhely”-et bárhová megküldjük még akkor is, ha többször változtatják tartózkodásuk helyét.

— **Időjelzés** a meteorológiai intézet június 27-iki távirati jelentése szerint: Melegebb, sok helyütt csapadék.

— **Péter és Pál napja** — Zajong a tanulók apraja-nagyja. Mint a rajzó méhek, — csoportokban beszélnek, — nyugtalanul, — türelmetlenül várják, — hogy a bizonyítványt lássák. — Az egyik szörnyen izgatott, — vajjon milyen jegyet kapott, — dühöng egy másik amott, — mert jegyeit valahogy megneszelte s azokat (ugy gondolja) meg nem érdemelte. — Erkeznek a különféle szekerek, — hogy hazamehessen a gyerek — s a gondos apák — fiaikat már is nyaggatják, — hogy a bizonyítvány milyen lesz? — Másutt egy csoport elemőzsiát vesz, — ismét egy más vonul a trafikba, — kell az embernek dohány, szipka, — hosszú az út — s ilyenekhez azon nehezen jut. — S mint a költöző madarak szárnyat bontva, elszélednek a távolba — hogy a szülői szárnyak alatt, — hol jobban esik a falat, — elfeledjék a tanulás gondját. — Indulnak már a gyerekek, — eloszlik a kis sereg — s amint a kocsis a lovak közé vág, — zeng a nóta: „Egy szekunda nem a világ...”

— **Meghívó.** A székelyudvarhelyi magy. kir. állami főreáliskola f. hó 28-án d. e. 10 órakor az intézet tornacsarnokában tartja évzáró ünnepélyét melyre a t. cz. közönséget tisztelettel meghívja az igazgatóság. Műsor: 1. Menuetto. Haydn-től, előadja az ifj. zenekar. 2. Igazgatói évzáró jelentés. 3. „Szülőföldemen”. Előadja az ifj. férfiak. 4. „Belzazar”. Heine H.-tól, szavalja Baranyai József V. oszt. t. 5. Részlet Váradi A.: „Iskari” cz. művéből; előadja Gaibel Aladár VII. oszt. t. 6. „Bátorsággal”, induló előadja az ifj. zenekar.

— **Vármegyénk központi választmánya** a képviselőválasztó jogosultak összeírása ellen beadott felszólamlásokat és észrevételeket folyó évi július hó 6-án délután 3. órakor a vármegyeház kistermében tartandó nyilvános ülésén fogja érdemleges elbírálás alá venni. Ezen gyűlésen az érdeklődők megjelenni jogosultak.

— **Színházi élet Székelykeresztúron.** Élénk pártfogás mellett kezdette meg előadásait — mint lapunknak onnan írják — a székelykeresztúri ujonnan épült nyári szinkörben Berki Ferencz színtársulata. Kisebb vidéki város ritkán juthat olyan gondos, magasabb igényeket is kielégítő színlelőadások élvezetéhez, mint a milyenekben a keresztúri közönségnek van része. Az igazgató éveken keresztül a vidék első társulatának, a Kresányiának volt a művezetője s mint művész is országos névvel bír. Mellette bájos, fiatal leánya Berki Lili a star. Jóformán még gyermekleány, most végezte a színiakadémiát s ösztöndíjjal kezdve a Nemzeti Színháznak lesz ösztön-

dijas tagja. Már debütjével — Kerekes Andornak ez alkalomra írt Prologját szavalta — meghódította a közönséget s azóta minden fellépése újabb diadalt, ünneplést jelent. Kiválóbb erők még a Székelyudvarhelyen is ismert Jászai Olga, Aranyosiné Erzsi, Pálfi Jánosné, Pálfi János, Tukory Loránt, Somogyi Károly és a társulat titkárja Jámori Lajos. Eddig előadásra került: Az almafa, Próbaházasság, A Sasok, Vasgyáros, A doktor ur. A jövő heti műsor is igen változatosnak ígérkezik.

— **A helybeli hitelszövetkezet** ma (vasárnap) délután 3 órakor tartja meg évi rendes közgyűlését az intézet helyiségében. Ezen közgyűlés a megjelent tagok számára való tekintet nélkül határoz s épen azért, miután igen fontos, a szövetkezet ügyeit közlelő érdeklő tárgyak kerülnek napi rendre, minden tag helyesen cselekszik, ha az a néhány percet nem sajnálja és minél többen résztvesznek ezen közgyűlésen.

— **Budapesti tanulók a Székelyföldön.** A budapesti ev. ref. főgimnázium 17 tanulója Molnár Sándor igazgató, Márton Lajos, Erdélyi Lajos dr., Samu János rendes és Vörös Károly segéd tanárok kalauzolása mellett e hó 30-án a Székelyföldre érkeznek s annak egyrészt tanulmány szempontjából beutazzák. Az utirány: Maros-Vásárhely, Szászrégen, Marosvécs, Disznajó, Toplicza, Borszék, Tölgyes, Ditró, Gyergyószentmiklós, Csíkszentdómos, Csíkszereda, Tusnád, Sepsiszentgyörgy, Előpatok, Brassó, Hosszúfalú és Zajzon. Brassóból aztán folyó évi július 8-án utaznak vissza a fővárosba. A kirándulók útját a székelytársaságok rendezik, azok kalauzolják és a megálló helyeken ellátásukról is gondoskodnak. Ez a második kiránduló csoport, mely vármegyénket nem érinti, holott minden egyes esetben az utirány Maros-Vásárhelynél kezdődött.

— **Drága legeltetés.** B-falva községben a sertésállomány teljesen kipusztult. A keves birtok, vagy birtok nélküli székelyeknek egyáltalán lehetetlen is sertést tartani, különösen a hosszú időn át húzódtott tagosítás után. A határt egy tagba osztották — minden vetésforgó nélkül s most már legelő-helye csakis a nagyobb birtoknak van. Ugy értesülünk, hogy mult évben egy sertés legeltetési díjába 3 koronát, a folyó évben pedig már 5 koronát és 2 napi tenyeres napszámot követel a legelő-helytel rendelkező lirtokos. Ez az uzsorának oly magas skálája, a milyen mellett sertésenyésztésünk igen könnyen lehet a történelmi múlté... Az ilyen és ehhez hasonló apró dolgok akadályozzák székely népünk gazdálkodásának előhaladását s — ha tovább is így tart — viszik azon pontra, hogy ma-holnap a sertéshúst természet-tudományi előadásokon, spirítuszos üvegeken át fogja bámulni a nép, de táplálkozásra drága volta miatt megszerezni nem bírja.

— **A László-intézet jubileuma.** Budapesten a Lipótváros legélénkebb részében, nem messze az új Országháztól egy olasz renaissance-stilben épített díszes palota vonja magára a figyelmet, homlokzatán ezzel a felirással: „Nevelő intézet. Nyilvános főgimnázium.” Dr. László Mihály Székelyudvarhely város országgyűlési képviselőjének jóhírű intézete ez, mely immár huszonöt év óta áll fenn s most ünnepi csöndben ezt a negyedszázados jubileumot. E hosszú idő alatt több ezer növendéket nevelt, tanított ez az intézet s növendékei közül számosan vannak főrendek, képviselők, írók, papok, hivatalnokok és tanárok s lettek a magyar társadalomnak hasznos munkásai.

— **A tanító napdija a tankötelesek összeírásakor.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter rendelkezése szerint a vármegyék közigazgatási bizottságai az óvó és tankötelesek összeírásában résztvevő tanítók részére 2 koronától 5 koronáig terjedhető napdíjat állapíthatnak meg a községek terhére. Esztergom megye közigazgatási bizottsága körrendeletben értesíti most a községek előjáróságait, hogy a közigazgatási bizottság, élve az utasításban foglalt jogával, az összeírásban résztvevő tanítók napdíját a vármegye valamennyi községében a községi pénztár terhére három koronában állapítja meg.

— **A muzeumok és könyvtárak országos felügyelősége** most terjesztette be mult évi jelentését a kultuszminiszterhez. E szerint a tudományos közgyűjtemények segítésére szolgáló összeg 143,963 K volt s ebből rendes évi segítség czimén 59900 K, rendkívüli segítség czimén pedig 31,500 koronát osztottak szét vidéki muzeumok és könyvtárak között.

— **Hibajavítás.** A helybeli ev. ref. kolle-gium érettségi vizsgálatának eredménye mult számunkba hibás közlésben került nyilvánosságra. A helyes és a tényállásnak megfelelő adatok a következők: 19 növendék állott szóbeli érettségire s ezek közül 6 jól és 8 egyszerűen érett, 5 azonban 1-1 tantárgyból két hónap múlva megtar-tandó javító vizsgálatra utasítottak.

— **Tarka Szinpad városunkban.** Fejér De-zső, a Tarka Szinpad igazgatója szerdán igen ér-dekes és változatos műsorral előadást tart váro-sunkban, a Sándor-féle Hungária-szálló kerthe-lyiségében. A mult év nyarán előnyösen bemu-tatkozott művész-csoport most újabb tehetséges erőikkel szaporodott s hivatala van néhány élvezete-s estét nyújtani közönségünknek. Föllépnek Ré-vai Vilmos, Pálfi Mariska szubrett, Aljári Lajos énekes, Bölönyi Ilona sansonette, Lipcsei Corné-lia excentrikus, Göndör Aurél jellem komikus, Magyarország első Kátsa cigánya, tánczot lejte-nek Farkas Rózsi, Lédeczy Mariska és Gárdonyi Piroska. Különös figyelmet érdemelnek a Guszt-on-csoport, zenebohócok. Szóval az egész műsor sok élvezetre nyújt kilátást. A művész-csoport három estére tervezi itteni működését.

— **Az utazóközönség figyelmébe.** A követ-kező sorokat vettük: M. kir. államvasutak, üzlet-vezetőség Kolozsvár 16443. III—1903. szám. Hirdetmény. Tudomására hozzuk a nagyérdemű utazóközönségnek, hogy az 501. és 502. számú gyorsvonatok feltételek megállása Mikeszásza ál-lomáson folyó évi június 30-ával megszűnik, s f. évi július hó 1-től kezdve ezen gyorsvonatok Hosszuaszó rakodó-állomáson fognak feltételeken megállani. A megálló helyet a vonat az alábbi időpontokban érintik: 501. sz. gyorsvonat Hosz-szuaszóról ind. este 7. ó. 18. p. 502. sz. gyors-vonat Hosszuaszóról ind. d. e. 8. ó. 21 p. A le-szállani kívánó utasok ezen szándékukat az 501. sz. vonaton legkésőbb Kiskapuson, az 502. sz. vonaton legkésőbb Küküllőszögön tartoznak a jegyvizsgáló kalauzzal közölni. Kolozsvár 1903. június hó. Üzletvezetőség.

— **Templomban duhajkodó székelyek.** Szé-gyenkedve írjuk ide, hogy vármegyénk egyik szé-kely községében mi történt, s ez okból a község nevét és a szomorú híre vergődött szereplőket is elhallgatjuk; habár neveletlenségük, elriasztó pél-dának eléggé alkalmas volna. Mondjuk M. község-ben a minapában istenitiszteletre sereglett a hívők sokasága. A reggeli időben bepálinkázott I. P. is elfoglalta szokott helyét a templomban. Fejében a szesz működni kezdett s nem hagyta nyugodni; imádkozásra meg épen nem gondolt. E helyett csupán szorakozásból az előtte ülő és buzgón imád-kozó B. D.-t annyira összecsupkudta, hogy annak teste korom-teketére változott s bátran beillett volna súlyos testisértésnek. A valóban birkatürelmű B. D. föltűnés nélkül kivonult. Ezzel azonban I. P.-től nem szabadult meg, mert az utána ment. B. ekkor megszólította I.-t, hogy: „ha iszik rája meg és ötöt ne csipkedje.” I. P.-ből a virtus még jobban kitört s a méltatlankodó B. D.-t a templom előtt pofon verte. B. a szent helyen verekedést röktönözni nem akarván, följelentette a papnál s kérte I. szigorú megbüntetését. A pap összegyű-jtötte az érdekes presbitereket s azok a megye-bíróval élükön tanácskozást ültek a ritka és kü-lönös eset fölött. Azonban sokáig mély csend ho-lott, míg végre állítólag a legokosabb presbiter véleményét kockáztatott. Ennek alapján tehát ki-mondották, hogy a szent helyen történt botrány miatt a büntetés nem lehet kevesebb, mint 100, mondva is e g y s z á z f i l l é r. Azonban miután az összeg a botrányt elkövető vagyoni viszonyait egyszerre behajtva, súlyosan megrenditené; már pedig székely-mentés idején ez helyes eljárás nem lehet — I. P. a nagy fizetést teljesítse — k é t e g y e n l ő r é s z l e t b e n. A fizetés annak rendje és módja szerint megtörtént, s most már M. községben a jogrend o k v e t l e n ü l helyre állott. — Hasollos lyokat kívánok!... (Beküldték).

— **Országos komlókiállítás.** A segesvári kom-lótermelő-szövetkezet ez év őszén, szeptemberben országos komlókiállítást és versenyt szervez saját helyiségében. A komlókiállítás célja, hogy egybe gyűjtve az ország komlóskertjeinek termékeit, az érdeklődő megismerje azokat. Megismerje a termelő és saját hasznára összehasonlításokat tehessen, megismerje a hazai sörgyártás, hogy a neki alkalmasat kiválaszthassa s végül, hogy termelésünket megismerje a külföldi komlókeres-kedelem és sörgyártás is. Ezzel hazai komlónknak jobb értékesítését biztosíthatjuk. A kiállítás alkal-mával a bemutatott komlót diszokmánnyal, pénzdíjjal és érmeikkel tüntetik ki. A kiállításon részt vehetnek: I. csoportban hazai termelők;

II. csoportban hazai komlókerskedők s sörgyárosok. A kiállításra, illetve versenyre 0.5 kilogramm idei saját termésű komló küldendő vason zsá-kokban. A bejelentéssel egyidejűleg minden min-ta után 1 korona térdíj küldendő be a Szövet-kezethez.

— **A tordai hid száz éves jubileuma.** Torda városnak sok egyéj nevezetessége között egyik legnagyobb büszkesége az Aranyos folyón épült födeles kőhid, mely még a mult század elején 1804-ben épült s a jövő évben lesz százéves. A híres hid jubileumát Torda város lakossága ün-nepséggel készül megülni. A nevezetes hid felira-tát tordai tudósítás nyomán a következőkben adjuk:

Ime ez a hid Erdélynek remek alkotmánya nagy költséggel, nagyobb gondnal s a legnagyobb közhaszonra Isten segédelmé által római szent birodalombeli grof széki Teleki Domokos, Nemes Torda vármegyei főispán közbenjárásával a fel-ség királyi főkormányzók kegyes jóváhagyásával Miklós László, Cséhi Boldizsár és Osztryviczi József Nemes Torda városa főhadnagyainak munkás felügyázása alatt város közpénzén a hiv-lakók segéd munkájukkal sok jótévő megyebeli-ektől is meg nem vont Nemes adományokból Kötvesi János hazafi építőmesternek elme mun-kájával hat esztendeig folyt verítékek után állí-tatott fel 1804-ben, óhajtott véget ért Ottrovici József főhadnagyi kormánya alatt 1815-ben,

Csudáld itt utas a természet bajnokát a mesterségét ezt a vizgyőző remek alkotmányt, melyet még a folyó is herculei erő alatt mor-molva bámul!

— **Halestély.** Sándr István Hungária-szálló-jának kerti éttermében holnap (hétfőn) halestély lesz. A nagyközönség szíves figyelmét e helyen hívja föl a szálló bérloje.

— **Bönel Miksa** óras Bécs, Margaretens-trasse 48 egy valódi amerikai nickel-anker-roskopf-órát, lánczsal és tokkal együtt küld 6 koronaért mind azoknak, kik erős, megbízható és tartós órát akarnak. Pontos járás miatt a legjobb és a legkedveltebb strapa óra. Utánzatoktól óvakodjunk. Bővebbet lásd a mai hirdetések között.

Törvénykezés.

Bűnügyi tárgyalások. A helybeli kir. járás-bíróság büntető osztályánál közelebből a követ-kező hivatalból üldözendő vétségek és kihágások nyertek elintéztet: Szalai Károly és László enyedi lakosok közösen elleni kihágásért, előbbi 4, utóbbi 8 napi fogházra; Veres Rebeka agyagfalvi és Mihály Dénes kadiasfalvi lakosok szintén közösen elleni kihágásért, előbbi 4 és utóbbi is 4 napi fogházra és egy napra átváltoztatható 10 K pénz-bírságra; Biró Mózes zetelaki lakos közösen el-leni kihágásért 1 napi fogházra; Nagy Domokos homoródkeményfalvi, de Székelyudvarhelyen a Szabó Ferencz malmában lakó molnárlegény súlyos testisértés vétségeért 2 hónapi fogházra; Orbók Gyula parajdi lakos, tanító, z u g i r á s z a t é r t 30 korona pénz bírságra ítéltettek. — Ellenben Boldizsár Ferencz székelyudvarhelyi, Tormai János zetelaki, Bogos János máréfalvi és Pakot János farkaslaki lakosok közösen elleni kihágás; Sándor István és Ignác fenyédi lakosok lopás, Nagy István székelyudvarhelyi lakos sikkasztás, Antal Jánosné és Csénder Jánosné szenttamási lakosok gondatlan-ságból okozott tűzvész, Miklós István székelyudvar helyi lakos súlyos testisértés, valamint ifj. Keresztes István homoródbátfalvi lakos ellen jogtalan el-sajátítás czimén folyamatba tett volt bírói eljá-rást megszüntették.

Közigazdaság.

Székely gazdálkodók figyelmébe.

Az algyógyi m. kir. állami Kun Kocsárd székely földmives iskola — E. M. K. E. alapítás — igazgatósága 16 ingyenes és 8 mérsékelt fizetéses helyre, melyek folyó évi október hó 1-én töltenek be, ezennel pályázatot hirdet.

Az iskola célja: 2 éves tanfolyam alatt a befogadott ifjakat a mezőgazdaság minden ágá-ban gyakorlatilag kiképezni, hogy a kilépő tanulók saját kis gazdaságuk okszerű kezelésére képesek vagy nagyobb birtokban a munkák felügyeletére, mint bérsgazdák, munkavezetők alkalmazhatók legyenek.

Pályázat feltételei a következők:

1. Az ingyenes helyekre kizárólag csak szé-kely eredetű földmives ifjak vétetnek fel. Az ezen helyre befogadott tanulók a teljes ingyenes oktatáson kívül, díjtalanul nyernek: élelmezést, lakást butorral és ágyruhával, fűtést, világítást, mosást, betegség esetén orvoslást, az oktatáshoz

szükséges tan-, kerti- és gazdasági eszközöket. Kap minden növendék ruházatra évenként 30 ko-ronát és szorgalmához képest 30 korona munka-kabérre is számíthat.

2. A 8 mérsékelt fizetéses helyre pályázhat bármely magyar honpolgár. Ezek minden hó 1-én élelmezésükre 24 koronát fizetnek az iskola igaz-gatóságánál, melyért lakásban, élelmezésben stb. épen úgy részesülnek, mint az ingyenes helyre befogadottak s azokkal egyenlő kötelezettség alatt állanak minden tekintetben, csupán a ru-házati illeték és munkabérre nem számíthatnak.

3. Mind az ingyenes, mind pedig a fizeté-ses helyekre csak oly a földmives osztályhoz tartozó ifjak vétetnek fel, akik a 17 évet betöl-tötték és mezei munkák végzésére ép, erős, egészséges testalkattal bírnak, mit orvosilag tar-toznak igazolni. Akik katonakötelezettségüknek eloget tettek vagy a m. kir. honvédséghez soroz-tattak be, vagy hadmentességet nyertek, a fel-vételnél előnyben részesülnek.

Folyamodványok folyó évi a u g u s z t u s hó 31-ig Algyógyra (Hunyadvár-megye, posta helyben) a földmives iskola igazga-tóságához nyújtandók be.

Folyamodványok következőleg szorelendők fel:

- a) keresztlevel;
- b) iskolai bizonyítvány, hogy az illető írni, olvasni tud;
- c) pályázó vagyoni állapotáról szóló hiteles bizonyítvány, vagyontalanság esetén szegénységi bizonyítvány;
- d) illetőségi bizonyítvány;
- e) Orvosi bizonyítvány arról, hogy a pá-lyázó egészséges és mezőgazdasági munkát el-bíró testalkatu, trachomában vagy fertőző beteg-ségben nem szenved, védhímlővel sikeresen ujra-oltatott, vagy hogy a legutóbbi 5 év alatt való-ságos himlőt állott ki, esetleg, hogy a törvény értelmében fel van mentve a beoltás kötelezett-sége alól. (A védhímlőre vonatkozó bizonyítvány hiányában a növendéket belépésekor az intézet orvosa újra beoltja);
- f) erkölcsi bizonyítvány s ha az illető 3 korosztályt kiszolgált katona, a katonai igazol-vány is;
- g) kiskorúság esetén szülői avagy gyámi engedélyről szóló nyilatkozat, hogy az illető az iskolába beléphet;
- h) feleséges növendék, ha feleségét illetve gyermekeit Algyógyra hozza, ki kell mutatnia, hogy mi módon tudja felesége fenntartani magát;
- i) községi bizonyítvány arról, hogy a pá-lyázónak hány testvére van, mily koruak, szülői-gyámság alatt állanak-e, vagy nagykoruak és a szülők mivel foglalkoznak.

A felvett tanulók köteleztetnek arra, hogy ruházatukban a székely népviselethez alkal-mazkodnak, melyből belépésük alkalmával egy itt készített ünnepi és egy hétköznapi ruhá-val, 3 pár fehérművel, 2 pár lábbelivel, 2 kö-tényvel és 2 törülközővel kell bírniok. Az imén-tiből hiányzó fehérmű-, vagy öltözködarabokat az igazgató a szobába helyezkedés előtt a be-fogadottal beszerezeti, esetleg munka-keresmé-nyének terhére előlegül bevásárolja.

A fölvet és belépő növendék kötelezi ma-gat, hogy tisztességtudó, szófogadó szorgalmas lesz, köteletségének mindenkor megfelel, a tan-folyamot teljesen kitölti, mit ha elmulasztana, azaé, ha engedély nélkül előbb távoznék, köteles a reá, addig az iskola által fordított költségeket pontosan, akár egyszerre, akár az iskola igazga-tósága által engedélyezett részletekben vissza-fizetni.

Közírré tétetik egyszersmind, hogy az er-délyi résznek oly vármegyei, melyek alapítványi helyül 300 korona fizetésre kötelezik magukat, ez alapítványra egy megfelelő koru, olvasni és írni tudó növendéket küldhetnek, aki szintén a jelzett oktatásban és ellátásban részesül.

Algyógyon, 1903. június 15.

Gáspár József, igazgató.

A kender termeléséről. Hazánkban igen kü-lönböző vidékeken termelik a kendert, de annak helyes termelésére bizony a legtöbb helyen igen kevés gondot fordítanak, aminek oka részint a kender igénytelenségében keresendő. Megterem soványabb minőségű homoktalajokon is, sőt sok-szor ezeket kellő trágyázással igen jól lehet érté-kesíteni. A vetésforgóba a legkönnyebben bele-illik, mert bármely növény után sikerrel termel-hető. Saját maga után is vethető 3—4 éven ke-resztül, sőt vannak a Bácskában és Erdélyben a Szamos és Maros folyók mellett olyan területek

s, ahol emberemlékezet óta egy és ugyanazon alapon termelik, mégis igen jó terméseket szolgáltat. Az igaz, hogy különösen a Szamos melletti kenderterületek gyakran ki vannak téve víz-áradásoknak, tehát itt a természet maga végzi ezen területek trágyázását a termékeny iszap-lekása által. Azonban meg vannak a kendernek is a talajelőkészítés és trágyázás iránti kíváncsi, amelyek megadásával bámulatos eredmények érhetők el, úgy, hogy míg megszokott kender-termeléssel rendszeres trágyázás nélkül 30 q termés sem érhető el, addig rendszeres trágyázással különösen a vetendő mag helyes megválasztásával ezen mennyiség majdnem megkétszereződik. Tekintetbe véve ezt, könnyen számításra tehető, hogy a trágyázás jövedelmező volta felől s ekkor be fogjuk látni a kender rendszeres trágyázásának okszerűségét. A friss istállótrágya árt a rost minőségének, mivel azt durvává és törékennyé teszi s ezért a tavasszal való trágyázás kerülendő s lehetőleg érett istállótrágya használatára fektessünk súlyt. A nitrogéntartalmu műtrágyák közül a chilisalétrom, a káli-tartalmuak közül pedig a kainit, vagy a fahamu alkalmazása igen hálás. A foszforsav alkalmazására a rostnyerés céljából termelt kender nem szorul s így a foszforsav csak a magnak vetett kender termelésénél jön tekintetbe. A kisebb átlagtermélek azonban nem mindig a talaj tápanyagtartalmától tetetnek függővé, hanem a vetőmagtól is, mert pl. eredeti olasz vetőmag vagy első utántermésének vetése által úgy minőségre, mint mennyiségre hasonlíthatatlanul jobb eredmények érhetők el; csak hogy itt megint figyelmen kívül nem hagyandó a jobb-féleségnek igényes volta, melyet az a talaj és annak tápanyagtartalma iránt támaszt.

Szerkesztői üzenetek.

P. J.-s. Zsombor. Cikkelye annyira személyes élt és szenvedélyes hangú, hogy azt csakis teljes átdolgozás s a személyes motívumok gyökeres kiirtása után közölhetjük. E nélkül adva az ügynek inkább ártalmára, mint hasznára lennénk, már pedig ez önmaguk sem lehet ezéja, a mint nekünk sem az. Szíves üdvözlét!

F.-i. Ohajtásod szerint cselekedtünk.

Nyilt-tér

Nyilatkozat.

Miután a köztem és Becsek Aladár ur között f. hó 4-én fölmerült ügyből kifolyólag és azzal kapcsolatosan különböző kőszá hírek keringnek, szükségesnek tartom kijelenteni, hogy ezen ügy, mivel Becsek ur nekem teljes elégtételt szolgáltatott, a lovagiasság szabályai szerint teljes elintéztést nyert. Minden egyéb hír valótlanság és rosszakaratu koholmány.

Székelyudvarhely, 1903 június 26.

Licht Gyula,

j. m. kir. állatorvos.

- Igen alkalmas utazásoknál.
- Rövid használat után nélkülözhetetlen.
- Egészségügyi hatóságok által megvizsgálva.

Bizonyítvány kelt Bécs, 1887. júl. 3-án.

Kalodont

nélkülözhetetlen

fogtisztító szer.

A fogak tisztántartásához csupán szájvizet nem elég. A foghúson mindig újlag keletkező ártalmas anyagok eltávolítása csakis mechanikus tisztítással kapcsolatban egy frissítő és antiszeptikus ható fogtisztító szerrel sikerülhet, minőnek a „Kalodont” már az összes kulturált emberekben a legsikeresebb használatra bizonyult.

Az e rovatban megjelenő közleményekért semmi felelősséget sem vállal a Szerk.

Apró hirdetések.

E rovatban minden szót 4 fillért, vastagabb betűvel 8 fillért közöl a kiadóhivatal.

Eladó cséplőgép. Egy használt, levő 4 lőrejeű gőzcséplőgép teljes felszereléssel olcsó áron eladó. Czim e lap kiadóhivatalában.

Fagylalt a legkülönbözőbb választékban, úgy **pompás cukrászsütemények** is friss minőségben állandóan kaphatók: **Ernst György cukrászatában** Székelyudvarhelyt, Deák-tér 15. sz. alatt. Vidéki megrendeléseket pontosan teljesít.

Borivóknak szavatosság mellett ajánlom, saját termésű, rizling és fekete burgundi, ó- és új boraimat, R a k s á n y i Károly lelkész, Balatonrenyében.

Sz. 2580—903.

Pályázati hirdetmény.

Udvarhelyvármegye homoródi járásához tartozó homoródkarácsonfalvi **körbábái állás** lemondás folytán megüresedvén, arra ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen kör áll Homoródklád, Homoródkarácsonfalva és Homoródujfalú községekből; a megválasztott bába tartozik Oklád községben lakni.

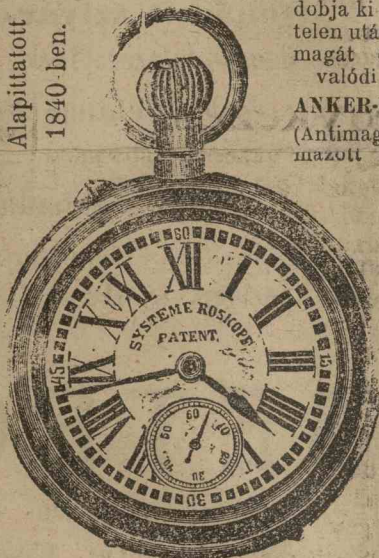
Pályázni ohajtó okleveles bábák szabályszerűleg felszerelt folyamodványaitak hozzáan f. évi július hó 20-ig annyival inkább adják be, mert később érkező folyamodványokat nem fogok figyelembe venni.

Ezen állással következő javadalmazás jár: Évi fizetés 100 korona, lakbér 40 korona. Szülésnél közreműködés és látogatási díj 8 napra 2 korona. A községi szegényektől díjak nem szedhetők.

Oklád, 1903. június hó 20

SZABADY TIVADAR,
főszolgabíró.

Teljesen ingyen

erős, megbízható és tartós órát akarnak. Ára egy szép szép nickel lánczsal együtt csak 6 korona 3 évi jótállással. 3 darab vételnél csak 5 korona. Nem megfelelő esetben kicserélem, vagy a pénzt visszaadom. Szétküldés az I. amerikai órágyárak vezérképviselete által BÖHNEL MIKSA, órák Bécs, IV., Margaretenstrasse 48/133. a cs. és kir. áll. hivatalnokok szállítója.

OYAS. Kereskedők Roskopf órákat pléttokkal és imitált papír Email számlappal ajánlanak. Ily óra nálam 1 ft 75 kr és meggyezem, hogy én nem vagyok kereskedő, hanem órák. Az én óráim finom szabaddalmazott Email számlappal vannak ellátva, pontosan szabályozottak és minden, ami nincs fenti czéggelgyezéssel ellátva, utasítsunk határozottan vissza.

Sz. ad 136—903.

Pályázati hirdetmény.

Udvarhelyvármegye homoródi járásához tartozó Daróc nagyközségben a **községi orvosi állás** lemondás folytán megüresedvén, arra ezennel pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni ohajtják, hogy az 1883. I. t.-cz. 9. §-a értelmében felszerelt kérvényeiket hozzáan folyó évi augusztus hó 20-ig adják be, a később beérkező folyamodványok nem fognak figyelembe vétetni.

Javadalmazás: évi fizetés 1200 korona, lakpénz 100 korona, látogatási és vényírási díj nappal 40 fillér, éjjel 60 fillér, halottkémlési és husszemlélési díjak, 2 hosszú öl tűzifa haza szállítva. A községi orvos köteles kézi gyógytárt tartani.

A fizetés előleges havi részletekben, a lakbér évnegyedves utólagos részletekben fizetetik.

Oklád, 1903. június hó 15-én.

SZABADY TIVADAR,
főszolgabíró.

STANDARD

életbiztosító-társaság Edingburghban, Angolhon. — Alapított 1825.

Magyarországi fiók:

Budapest, IV. Kossuth Lajos-utca 4. szám.
(Standard palota.)

Évi bevétel 32,000,000 K.
Kiutalt nyereményrészek . . 170,000,000 „
Vagyon 260,000,000 „
Halálesetek folytán kifizetve 520,000,000 „

A „Standard“ kötvényeinek nevezetesebb előnyei:
Kétségtelen biztonság. Alacsony díjak. Szabad világgötvények. Kötvények érvényben tartása díjfizetések elmulasztásánál. Tőkésítés és előre megállapított visszaváltási érték. Megtámadhatatlanság. Feltétlen fizetés öngyilkosság esetében egyévi fennállás után. Szabad háboru-biztosítás népfölkelők részére. Díjtáblázatok kívánatra küldetnek. Bővebb felvilágosítás a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatalában Székelyudvarhelyt (Kossuth-utca) nyerhető.

A női

szépség

elérésére tökéletesítésére és fentartására a legkitünőbb és legbiztosabb a vegytiszta teljesen ártalmatlan

A Földes-féle Margitoréme legjobb a világon hatása csodás

Legkitünőbb

a nap és szél

befolyása ellen,

sem higanyt, sem ölmot nem tartalmaz a zsírmentes közkedvelt

FÖLDES-féle

MARGIT-CREME

Ezen világhírű arczkenőcs pár nap alatt eltávolít szeplőt májfoltot pattanást, bőrtakát (Mitesser) és minden más bőrbaj. Kisimítja a ráncokat és az arczot fehérré, simává és üdévé varázsolja.

Ára: kis tégely 1 K, nagy 2 K.

Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

FÖLDES KELEMEN
gyógyszerész ARAD.

Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és illatszerekkereskedésben.

Margit-hőlgypor
(3 színben) K 1-20
Margit-szappan 70 fill.
Margitfogpép 1—K.
(Zahn pasta)
Margit-arczviz
1.—K.

Főraktár
Székelyudvarhelyen:
Könec Armin és
Solymossy
János gyógyszer-táraiban.

nélkülözhetetlen
Legjobb szépítő szer

PÉNZ

.. Olesó pénzt ..

jelzálogra a segessvári ipar-, takaré- és előlegezési egylettől közvetit

Siegmund József

börkereskedő

... SZÉKELYUDVARHELYT ...

PÉNZ

851—903. szám. tlkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A székelykereszturi kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy id. Farkas Péter böződujfalusi lakos végrehajtatonak Simó János böződujfalusi lakos végrehajtást szenvedő elleni 184 korona tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a székelyudvarhelyi kir. törvényszék (a székelykereszturi kir.

Járásbíró) területén lévő, a bőződjfalusi 41. sz. tjkvben fekvő, A + 490. hrsz. ingatlanra 12 korona, 554. hrsz. ingatlanra 8 K, 1630/2., 1631. hrsz. ingatlanra 59 K, 2147/2., 2148/2., 2149/1., 2150/1. hrsz. ingatlanra 54 korona, 2632., 2633., 2634. hrsz. ingatlanra 70 korona, 2643., 2644., 2645., 2646. hrsz. ingatlanra 123 korona, 2668., 2669., 2670., 2671. hrsz. ingatlanra 64 korona, 2721., 2722., 2723. hrsz. ingatlanra 139 K, 2925., 2926. hrsz. ingatlanra 3 korona, 3687. hrsz. ingatlanra 28 korona, 3827., 3828., 3829. hrsz. ingatlanra 57 korona, 136., 135/2. hrsz. ingatlanra 61 korona, a bőződjfalusi 480. sz. tjkvben A + 3039., 3040., 3045/2. hrsz. ingatlanra 28 korona, 3101., 3102. hrsz. ingatlanra 19 korona, 134., 135/1. hrsz. ingatlanra 38 korona ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte. az árveréssel a bőződjfalusi 41. sz. tjkvben C. A. sz. a. Simó Péterné Milka Kata bőződjfalusi lakos javára, ugyisintén a bőződjfalusi 480. sz. tjkvben C. 1. a. a 3. rsz. ingatlanra vonatkozólag ugyancsak Simó Péterné Milka Kata javára bekebelezett haszonélvezeti jog nem érintetik és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1903. évi augusztus hó 17-ik napján d. e. 9 órakor Bőződjfalusi község-házánál megtartandó nyilvános árverésen megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozők tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881. évi L. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi XL. t. cz. 170. § értelmében a kikiáltott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró mint tlkvi hatóság.

Székelykeresztúr, 1903. évi márczius hó 10.

VERES, kir. albiró.

Találmányi szabadalmak

bejelentését, védjegyek és mustrák belajstromoztatását, előnyös feltételek mellett teljesíti TAKÁCS GYÖZÖ és TARSA elsőrendű mérnöki és hitesszabadalmi ügyvivői iroda Budapesten, VII. ker. Kerepesi-u. 40. sz. a. Felvilágosításokat a nevezett iroda, valamint a „Székely Udvarhely” kiadóhivatala is készséggel nyújt ugy a vármegyebeli, mint a vidéki érdeklődő közönségnek. Ugyancsak a fenti czég mérsékelt áron szállít saját rendszere szerint készített kitűnő fémzementet, mely vaskorlátoknak és hasonlóknak kövekben való megerősítésénél olom, vagy kén helyett meglepő eredménnyel alkalmazható. Acetylen- és villamos világítási berendezések, kellékek nagyban és kicsiben. Költségvetések, előmérletek szerkesztése.

... Ne vegyen senki ...
HANGSZERT
mig

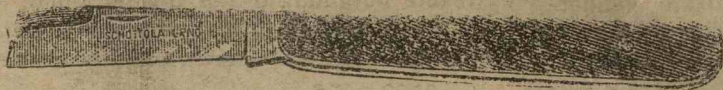
Reményi Mihály

mű-hangszerész legújabb kápos
árjegyzékét át nem olvasta, mely
ingyen és bérmentve küldetik Bu
dapestről, Király-utca 44/1. sz.

SCHOTTOLA ERNŐ

Budapest, VI. Andrássy-ut 2. szám.

Legnagyobb raktár egészségügyi, kényelmi és sportezikkekben. — Szagmentesen záró szoba-klosettek. — Hygienikus köpő-edények. — Koresolyák és jégpatkók. — Thermophor: Testmelegítő, mely tűz nélkül a meleget 3-6 óráig tartja. — Betegtoló kocsik minden áron.

Minden osztályról külön
árjegyzékek kívánatra
ingyen küldetnek meg.

Most érkeztek és szabott, **olcsó árak mellett kaphatók!**

Különböző ajándék diszmuvek. * * * Finom levélpapírok dobozokban.
Képes levelező-lapok!

Legfinomabb bőr- és doublett-arany díszmü-árak.

Női finom bőr kézi-táskák

Pénztárczák és pénzes erszények nagy választékban

Tollkések a legkülönbözőbb felszerelésekkel.

Női és férfi doublett-arany óra- és nyakláncok

Dohány-, szivar- és szivarka-tárczák!

Hegedűk és hegedű-felszerelések. Hegedű- és ceterahúrok.

Valódi chinai kézi- és diszlegyezők!

Papír- és írószer ujdonságok. Disztes teniartatók és tollszárak.

„Turul” szabadalmazott író-toll-betét!

Ugyisint több, itt föl nem sorolt díszmü-árak, papírneműek, írópapírok és írószer készletek is olcsón, lelkiismeretes kiszolgálás mellett be-
vásárolhatók:

BETECH PÁL

könyv-, papír, író- és rajzszerkereskedésében

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 15-ik szám alatt.

Most érkeztek és szabott, **olcsó árak mellett kaphatók!**

URANOS-KÉK

ruha-mosáshoz
a legjobb kékitőszér.

— Törvényesen védve. —
Mosóintézetekben, háztartásokban a legked-
veltebb ruhakékitő.

Olcsó és felülmulhatlan!

kis üveg 24 fillér, tizszi mosáshoz elegendő.
1 nagy üveg 1-60 K, 1/2 üveg 1 K.

Kapható mindenütt.
Utánzatoktól óvakodjunk!

Kizárólagos
gyártói:

HOCHSINGER TESTVÉREK

VEGYÉSZETI GYÁRA

BUDAPEST,
VI., Rózsa-utca 85.